

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากนโยบายที่สำคัญในการพัฒนาสาธารณสุขในปี 2542 มุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การดูแลชีวิต การส่งเสริมสุขภาพเพื่อไม่ให้ประชาชนเจ็บป่วย และให้ความสำคัญของแผนงานหรือโครงการทางด้านเชิงรุก (Before) มากกว่าเดิม โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีความรู้และดูแลสุขภาพของตนเอง เนื่องจากปัจจุบันประชาชนยังมีความรู้และดูแลสุขภาพของตนเองน้อยกว่าที่ควร (กระทรวงสาธารณสุข. 2542) ซึ่งจะเห็นได้จากการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชน ระดับจังหวัด พ.ศ.2539 โดยกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

ตารางแสดงร้อยละของการเจ็บป่วยและการไปรับการรักษาการเจ็บป่วยทั่วไป

	กทม. (ร้อยละ)	ภูมิภาค (ร้อยละ)	ทั่วประเทศ (ร้อยละ)
การดูแลตนเอง	30.93	13.54	17.63
สถานบริการของรัฐ	22.09	63.72	53.95
สถานบริการของเอกชน	46.44	17.44	24.25
อื่น ๆ	0.50	5.24	4.12

ที่มา : สถิติสาธารณสุข พ.ศ.2539 กระทรวงสาธารณสุข (2539:166)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540) ได้เน้นให้ “คน” เป็นจุดหมายหลักของการพัฒนา โดยกำหนดปรัชญาของการพัฒนาไว้ว่า การพัฒนาประเทศคือ การพัฒนาคน ซึ่งนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นับเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนากลุ่มหนึ่ง เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศ เนื่องจากจะเป็นผู้ที่สืบทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความดีงามจากผู้ใหญ่ หรือคุณภาพของเด็กจะสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของประชากรของชาติ ในอนาคต

เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีอายุประมาณ 15 -16 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงของการเป็นวัยรุ่น นับเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ วัยรุ่นเป็นช่วงชีวิตที่พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างสูง จนกล่าวได้ว่าเป็นช่วงชีวิตที่พัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ ดังนั้นประสบการณ์ที่เด็กวัยรุ่นได้รับในช่วงนี้ จะพัฒนาศักยภาพทั้งด้าน

ปริมาณและคุณภาพทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กเอง และศักยภาพที่พัฒนาแล้วนี้ จะเป็นพื้นฐานของชีวิตในวัยผู้ใหญ่ต่อไป จากความสำคัญนี้ รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายพัฒนาเด็กและเยาวชนไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ โดยมุ่งพัฒนาสุขภาพกายและจิต เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เหมาะสมตามศักยภาพของเด็กและเยาวชน

การที่วัยรุ่นต้องมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ หลายด้าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพ และพฤติกรรมของตนเองให้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย และบทบาทหน้าที่ของตนตามความคาดหวังของสังคม ทำให้เด็กวัยนี้ต้องประสบความยุ่งยาก มีปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาการคิดยาเสพติด ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น มีความลำบากในการปรับตัว

ปัญหาที่สำคัญในวัยรุ่นซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ คือ การคิดยาเสพติด โดยสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (TDRI) รายงานว่า ในปี 2536 มีผู้คิดยาเสพติดในประเทศไทยทั้งสิ้น 1,267,590 คน หรือร้อยละ 2.17 ของประชากรทั้งหมด และจำนวนนี้เป็นเยาวชนในสถานศึกษาถึง 71,666 คน และคาดว่าในปี 2541 มีนักเรียนคิดยาเสพติดถึง 190,000 คน (สำหรับตัวเลขผู้เข้ารับการรักษา) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) (2544 : 1 - 9) ระบุว่าในปี 2541 มีนักเรียนเข้าบำบัดรักษาเสพติด 5,513 คน และมีสัดส่วนของนักเรียนที่เข้าบำบัดรักษาถึง 59 คน ต่อประชากร 100,000 คน เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่เข้าบำบัดรักษาในช่วงปี 2535-2541 พบว่าเป็นรายใหม่ถึงร้อยละ 84 ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีแนวโน้มคิดยาเสพติดได้ง่ายขึ้น ในด้านระดับการศึกษา พบว่า จำนวนนักเรียนที่เข้าบำบัดรักษาเสพติดทั้งหมด ร้อยละ 49 ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 19.7 อยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวส.) ส่วนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 14.6 และ 10.8 ตามลำดับ สำหรับยาเสพติดที่ใช้ในโรงเรียนนั้น ส่วนใหญ่เสพติดยาบ้า รองลงมาคือ เฮโรอีน และสารระเหย สำหรับแนวโน้มการใช้คาดว่าเฮโรอีนจะลดลง ในขณะที่การใช้ยาบ้าจะเป็นที่นิยมมากขึ้น เพราะเฮโรอีนมีราคาแพงหายาก และจากการปราบปรามอย่างจริงจังของภาครัฐ ในขณะเดียวกันค่านิยมของนักเรียนผู้เสพติดยาบ้าเริ่มเปลี่ยนไป เดิมทีนักเรียนเสพติดยาบ้า เพราะต้องการให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า หรือต้องการอดนอนเพื่อให้สามารถดูหนังสือสอบได้ทั้งคืน ตั้งแต่ปี 2537 เป็นต้นมา กลุ่มผู้เสพติดยาบ้าเปลี่ยนวัตถุประสงค์ของการใช้ โดยหันมาใช้ยาบ้าเพื่อความสนุกสนาน หรือเป็นแฟชั่น มากกว่าจะใช้เพื่อการเรียน จึงมีการเปลี่ยนรูปแบบของวิธีเสพติดด้วย จากเดิมที่ใช้วิธีกินก็หันมาใช้สูดดมแทน โดยการเผายาบ้าแล้วสูดควันเข้าปอด วิธีนี้เป็นที่นิยมในหมู่นักเรียนค่อนข้างมาก เพราะฤทธิ์ยา

จะเข้าสู่ร่างกายอย่างรวดเร็ว ในขณะที่เดียวกันยา ก็จะหมดฤทธิ์เร็วเช่นกัน ทำให้มีความต้องการยามากขึ้น และนำไปสู่ภาวะการเสพติดได้ง่าย

ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของประชากรวัยรุ่นเป็นอีกปัญหาที่มีความสำคัญ(จุฑามาศ นุชนารด. 2531 : 1-27) เป็นจุดกำเนิดของปัญหาต่าง ๆ ทางเพศ เช่น ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหา กามโรค ปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่ปรารถนา และปัญหาการทำแท้ง ซึ่งบิดามารดา ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นเป็นผู้มีความสำคัญที่จะช่วยให้วัยรุ่นเกิดการปรับตัวไปในทางที่ เหมาะสม แต่เนื่องจากในสังคมไทยบิดามารดา ผู้ปกครองหรือครูบางคนเห็นว่าเรื่องเพศเป็นเรื่อง สกปรก ลามก น่าอายและไม่ควรกล่าวถึง เด็กวัยรุ่นจึงมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่อง เพศ และหากนำมากล่าวต่อหน้าผู้ใหญ่ หรือกลุ่มคนมักจะถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ เด็กวัยรุ่นจึง หาความรู้เกี่ยวกับเพศจากเพื่อนหรือพยายามหาประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยการศึกษาจากสื่อ ต่าง ๆ ที่มีการเผยแพร่อยู่ทั่วไป ซึ่งมักจะเป็นความรู้ที่ไม่ค่อยถูกต้องและไม่เหมาะสม ส่วนใหญ่ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และเป็นการกระตุ้นทางกามารมณ์ เพื่อหวังผลในเชิงพาณิชย์ มากกว่า ขณะเดียวกันสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยการรับเอาวัฒนธรรม ตะวันตกเข้ามาอย่างรวดเร็ว มีสถานบริการที่วัยรุ่นสามารถไปใช้ได้อย่างอิสระ เช่น ลานสเก็ต ดิสโก้เทค คอฟฟี่ช็อป คาราโอเกะและสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ประกอบกับบิดามารดา และ ผู้ปกครองมีเวลาใกล้ชิดให้คำแนะนำแก่บุตรหลานน้อยลง จึงทำให้วัยรุ่นมีโอกาสผิดพลาดมาก ยิ่งขึ้น เกิดการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น จากการศึกษาของกันทัต เสริมศรี และสืบพงษ์ ไชยพรรค (2530 อ้างถึงใน แจ่มจรัส วงษ์วิทย์ภรณ์ . 2541 : 32 – 43) พบว่า วัยรุ่นใน เขตเมืองส่วนภูมิภาคมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 39 ของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา และการศึกษาของปราโมทย์ ประสาทกุล และคณะ ในปีเดียวกัน (2530 อ้างถึงใน แจ่มจรัส วงษ์วิทย์ภรณ์ . 2541 : 32 – 43) พบว่า วัยรุ่นหญิงในเขตเมืองที่เคยมีเพศสัมพันธ์มีจำนวน มากกว่าวัยรุ่นหญิงในเขตชนบท 1 เท่าตัว นอกจากนี้ยังพบว่าประเภทโรงเรียนที่กลุ่มวัยรุ่น กำลังศึกษาอยู่ เช่น โรงเรียนอาชีวศึกษา โรงเรียนพาณิชย์ หรือโรงเรียนมัธยมสายสามัญนั้น ไม่ได้เป็นสิ่งที่สำคัญนัก เพราะอัตราส่วนของการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงที่กำลังศึกษา อยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาต่อวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนประเภทอื่น ๆ คือ 0.6:1 จากการศึกษาของ แจ่มจรัส วงษ์วิทย์ภรณ์ (2541 : 32 – 43) พบว่า พฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคเอดส์ของ นักเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัย อาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรม การป้องกันระดับปานกลาง (ร้อยละ 40.3) รองลงมา มีพฤติกรรมกำบังไม่ดี (ร้อยละ 5.3) และดี (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ

ปัญหาการดูแลตนเอง ได้แก่ การไม่ปฏิบัติตามสุขบัญญัติ หรือ กติกาอนามัยซึ่งเป็นสิ่งที่ เด็กส่วนใหญ่จะท่องและจำได้ แต่การปฏิบัติอาจจะไม่เป็นอย่างที่ท่องได้ กระทรวงสาธารณสุข

เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาสุขบัญญัติในอดีตให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาสังคม ปัญหาทางสาธารณสุขและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย เรียกว่า สุขบัญญัติแห่งชาติ (สมบูรณ ขอสกุล. 2542 : 2-4) ประกอบด้วย

1. ดูแลรักษาร่างกายและของใช้ให้สะอาด
2. รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวันอย่างถูกต้อง
3. ล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหารและหลังขับถ่าย
4. รับประทานอาหารสุก สะอาด ปราศจากอันตรายและหลีกเลี่ยงอาหารรสจัด สี

ฉูดฉาด

5. จดบันทึ สุรา สารเสาศาสด การพนันและการสำส่อนทางเพศ
6. สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น
7. ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท
8. ออกกำลังกายสม่ำเสมอและตรวจสุขภาพประจำปี
9. ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ
10. มีสำนึกมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคม

ในปี 2539 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบอนุมัติและประกาศใช้สุขบัญญัติแห่งชาติ ให้หน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบให้เป็นรูปธรรมในเชิงปฏิบัติเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดี ซึ่งสุขบัญญัติแห่งชาติจะบรรลุเป้าหมายได้จำเป็นต้องที่ประชาชนทุกคน สถาบันองค์กรต่าง ๆ ต้องร่วมกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม เพื่อเป็นการเสริมสร้างพฤติกรรมที่จำเป็นสำหรับชีวิต ให้มีการปฏิบัติจนเป็นสัจนิสัย ลดพฤติกรรมเสี่ยงที่จะส่งผลเสียต่อสุขภาพ

จากสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าถ้าได้มีการศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษา แล้วนำความรู้ที่นำมาประยุกต์กลวิธีในการสอดแทรกและปลูกฝังแบบอย่างของการดูแลตนเองด้านสุขภาพที่มีประสิทธิภาพให้กับเด็กกลุ่มดังกล่าว ย่อมจะส่งผลให้เด็กกลุ่มนี้รู้จักดูแลตนเอง เพื่อให้มีสุขภาพกายและจิตดี สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข และยังมีผลลดปัญหาสาธารณสุข และปัญหาสังคมได้ทางหนึ่ง โดยลดอุบัติเหตุของการเจ็บป่วย ลดค่าใช้จ่ายของรัฐต่อการดูแลประชาชนที่เจ็บป่วย รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในการรับใช้สังคม คณะผู้วิจัย จึงได้ทำวิจัยเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัญหาในการวิจัย

1. สภาพการดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร
2. ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมสุขภาพในการดูแลตนเอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเสริมสร้างการดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร และศึกษาการดูแลตนเองก่อนและหลังการดำเนินการใช้รูปแบบการดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมสุขภาพในการดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการดำเนินการใช้รูปแบบการดูแลตนเอง

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางสำหรับบุคลากรทางการพยาบาล ในการประเมินพฤติกรรมดูแลตนเองของผู้ป่วย ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ความรู้ และให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยเหล่านี้และบุคคลในครอบครัว เพื่อให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรมดูแลตนเองได้ถูกต้องเหมาะสม
2. ด้านการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์พยาบาลในการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดูแลตนเองของผู้ป่วย ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนำแนวคิดดังกล่าว

ไปประยุกต์ใช้ในการให้การพยาบาลผู้ป่วยเหล่านี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรม การดูแลตนเองได้ถูกต้องและเหมาะสม

3. ด้านการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรม การดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเหล่านี้รู้จักดูแลตนเอง เพื่อให้มีสุขภาพกายและจิตดี สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

4. ด้านบริการชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ และ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 ที่สมัครใจ เข้าร่วมโครงการ จำนวนอย่างละ 1 ห้อง ในเรื่องของรูปแบบการดูแลตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นที่ประกอบด้วย

- ความรู้ในการดูแลตนเอง
- ความสามารถในการดูแลตนเอง
- พฤติกรรมสุขภาพในการดูแลตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง วิธีการที่ใช้เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คงไว้หรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นในด้านภาวะสุขภาพ โดยใช้หลักสูตรการเสริมสร้างการดูแลตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่ง โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย 2 กลุ่มวิชา ดังนี้

1.1 กลุ่มวิชาการปฏิบัติคนเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ

1.2 กลุ่มวิชาความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง

2. ความรู้ในการดูแลตนเอง หมายถึง ความสามารถในการอธิบายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ

3. ความสามารถในการดูแลตนเอง หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลสุขภาพได้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

4. พฤติกรรมสุขภาพในการดูแลตนเอง หมายถึง การปฏิบัติหรือการกระทำกิจกรรมที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษากระทำด้วยตนเอง และเป็นกิจกรรมที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษากระทำแบบแผนการดำเนินชีวิต ได้แก่ การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การพักผ่อนนอนหลับ

การขยับถ่าย การทำความสะอาดร่างกาย การเปลี่ยนแปลงทางด้านกายวิภาคสรีรวิทยาในวัยรุ่น
 การมีเพศสัมพันธ์ ความรู้เรื่องเพศศึกษาและคุมกำเนิด การเสพติดสิ่งเสพติดและความรู้เรื่อง
 สิ่งเสพติด การดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วย การดูแลสุขภาพจิตของตนเอง การป้องกันโรคและ
 อุบัติเหตุต่าง ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการเสริมสร้างการดูแลตนเอง จะมีความรู้
 ในการดูแลตนเองสูงกว่า ก่อนได้รับการเสริมสร้างการดูแลตนเอง
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการเสริมสร้างการดูแลตนเอง จะมีความสามารถ
 ในการดูแลตนเองสูงกว่า ก่อนได้รับการเสริมสร้างการดูแลตนเอง
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการเสริมสร้างการดูแลตนเอง จะมีพฤติกรรม
 สุขภาพในการดูแลตนเองดีกว่าก่อนได้รับการเสริมสร้างการดูแลตนเอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

